

INFORMAȚIUNI

ASUPRA

DOBROGEI

STAREA EI DE ASTĂZI

RESURSELE ȘI VIITORUL EI

DE

BARONUL D'HOGGUER

BUCUREȘI

EDITURA LIBRĂRIEI SOCEC & COMP.

7, CALEA VICTORIEI, 7.

1879.

Prețul 1 Leu nou.

134 161.

INFORMAȚIUNI

134161.

ASUPRA

DOBROGEI

STAREA EI DE ASTĂZI
RESURSELE ȘI VIITORUL EI

DE

BARONUL D'HOGGUER

FEBRUARIE 1879

BUCUREȘCI
EDITURA LIBRĂRIEI SOCEC & C-ie

7, CALEA VICTORIEI, 7.

1879.

Biblioteca Centrală Universitară

BUCUREȘTI

Cot : III 466/54

Inventar - 806055

171/92

BUCUREȘCI

TYPOGRAPHIA LABORATORILOR ROMÂNI

19 Strada Academiei, 19.

1879

ALTETII SELE REGALE
C A R O L U I
DOMN AL ROMANILOR

Măria Ta,

Tot ce póte tinde către un scop de utilitate publică nu póte fi pus mai nemerit de cât sub Înaltul patronagiū al Alteței Vóstre Regale a căreia statornică solitudine pentru viitorul țerei care 'i a încredințat sórtea sa, s'a manifestat chiar în timpul din urmă într'un mod așa de strălucit.

Cutez a mă măguli că subț acest titlu Altețea Vóstră Regală va bine-voi să priméscă cu buna sa voință obicínuită aceste puține studii ce am fost în pozițiune să fac asupra României Transdanubiane.

Viū cu cea mai respectuósă libertate a ruga, pe
Altețea Vóstră Regală să priméscă acest omagiu.

Sunt cu cel mai profund respect

al Alteței Vóstre Regale

Prea supus și prea devotat Servitor

BARON d'HOGGUER

PRECUVENTARE

Affaceri de serviciu îmi deteră ocasiunea de a călători prin Dobrogea; asprimea cea extra-ordinară a iernei de atunci întrerupând toate comunicațiile, mă siliră a petrece în acea localitate mai mult de cât mă așteptam.

Cu toate dificultățile, am avut ânsă timpul de a culege mai multe informațiuni, de a constata pe cât 'mă-a fost cu putință esactitatea chiar asupra locurilor lor și de a lua notițele ce mi s'au părut mai necesarii, spre a da o idee despre această localitate, încă necunoscută din destul, și a și putea dice chiar foarte calomniată.

Acastă lucrare particulară nu era de loc destinată publicității; ânse mai multe persoane competente din Bucuresci au judecat că ar putea să presinte interes și chiar a deveni de ôre care utilitate pentru țeră.

Atunei n'am mai esitat a o supune la aprecierea publicului; și așa fi fericit de mă-aș ajunge scopul ce'mă propui, acela adevă de a arăta prin această dorința ce am de a mă aquita în parte de datoria de grațitudine către societatea Română, în sînul căreia am găsit o ospitalitate atât de bine-voitoare și de grațiosă.

In acest mod îmi îndeplinesc cu cea mai mare plăcere datoria de a exprima totă recunoștința mea D-lor prefecti Ghika, Opreanu și G-lă Gherghel, precum și tuturor autorităților civile și militare, pentru asisstența și primirea bine-voitoare ce mi au făcut și prin care mi s'a înlesnit foarte mult lucrarea.

Baron d'Hogguer.

București, Februarie 1879.

STAREA SANITARĂ A DOBROGEI

CONSIDERAȚII GENERALE

După opinia mai multor medici locuind de mai mulți ani în Dobrogea, rezultă că reputația de insalubritate ce o are, este foarte exagerată.

Intr'adevăr în câte-va districte, mai ales pe totă partea laterală a Dunărei, spre pildă de la Isaccea pînă la Doeni, și de la Tapel pînă la Silistra, frigurile domnescu într'o stare aprópe endemică; dar fără vr'unu caracteru perniciosu sau tifoidicu.

Causele principale ale acestor friguri, se găsesc în orí ce tără prin care trece unu fluviu mare, care la gura lui se împarte în mai multe brațe, și forméză la óre care epoci ale anului bălți întinse și nenumărate lacuri, avënd mai tóte comunicație cu fluviul.

Dunărea în timpul mareloru cresceri de apă, se revarsă într'un mod considerabil preste șesurile litoralulu ei.

Nivelul fluviulu lăsându-se adesea orí în jos cu mare iuțeală, apele n'au vreme de a se scurge, și depun atuncea

un mare număr de materii organice, care, prin căldură și prin fermentația pământurilor udate, dezvoltă miasele paludeene.

Trebue să găsim izvorul acestor miasme în neenumăratele girle naturale și de multe ori artificiale pe cari le fac pescarii spre a aduce apele fluviului în iazuri ca să atragă pescii, ce vin la vremea prăsilei, deși depun icrele.

Când apele se retrag, pescarii clădesc zăgazuri spre a împedca reintrarea pescilor în fluviu și pescuitul începe.

Bălțile, a căror scurgere este ast-fel oprită, sunt fără îndoelă izvorul cel mai funest al miasmelor paludeene. Tote satele de pescari, și chiar cele din năuntru, nu cunosc absolut nici cele d'ânteiu principii igienice.

Locuitorii obicinuită se culcă pe rogojină, pe un teren umed și câte o dată numai pe nomolul lăsat de ape. Este dar inevitabil ca miasele ce se rădică să fie cauza frigurilor care le bântue.

Hrana lor asemenea lasă foarte multe de dorit în privința calității ei. Pesce prăpăt sau sărat, cephă, cafea prăstă, pâine foarte prăstă le sunt mai totă hrana; ajunurile cele lungi ale posturilor contribue și ele a mări această tendință.

Partea cea mai încercată de friguri este fără contestație orașelul tătarăsc Megidie, a căruia populație a fost, acum vr'o câți-va ani, decimată de bôlă. Insalubritatea districtului Megidie se atribue de către chiar medicii țerei la însăși situația satelor.

Spre pildă, Megidie este în mare parte clădită la pôlele unei coline, și parte pe malul unei bălți mari pestilențiale. La începutul tómnai, această baltă se usucă prin evaporația apelor și se transformeză într'un imens șes plin de noroiu negru și fetid, unde se descompune, la căldura razelor solare o massă enormă de materii organice, principalmente pesci, brôște și

putrigaiuri vegetale; și precum am ȃis mai sus miasmele paludeene se degagăză cu mare repedițiune.

Adăogați că puțurile sunt tôte situate în partea cea mai de jos a terenurilor de pe lângă bălți. Aceste ape deja necurate prin nivelul lor inferior cu acela al bălților, și supuse la tôte infiltrațiunile pământului, devin prin poziția lor și mai necurate.

Aceste puțuri în genere sunt săpate la centrul planurilor inclinate între lăcuință și baltă. Resultatele sunt lozice.

Cu ploile torențiale ale tómnai, tôte murdăriile orașului sunt împinse în josul colinei, parte din ele pētrund în puțuri și rămân în baltă.

Tôte locuințele de la Megidie sunt clădite cu pământ și noroiu, acoperite cu stof din bălți și adesea orî nivelul camerelor este mai jos de cât acela al stradelor.

Camerele sunt jóse, mici și fără cea mai mică ventilație.

O familie întrégă adesea bărbatul, nevasta și câte cinci saș șese copii, trei patru căini, porci, găini etc., se culcă toți la un loc pe acest teren umed într'o singură cameră păstrand pe cea-l'altă pentru proviziile și bucatele adunate pentru iernă.

Mai adesea grajdul vitelor face parte din casă și comunică printr'o ușă tot-d'auna deschisă. Acesta este fórte rar curățit și paiele putređite etc., înmulțesc miasmele ce apucă de nas pe călătorul care intră în cocióbele acestea unde domnesc frigurile; adăogați că latrinele, adică o simplă grópă săpată în pământ și îngrădită cu gard se află în tot-d'auna aprópe de casă, și veți înțelege lesne că reputația orașelului Megidie și a satelor acestui district nu este usurpată.

Brumele cele gróse de nópte sunt fórte primejdióse în aceste ținuturi.

Aşa dară frigurile sunt foarte dese în Dobrogea; însă nici cãiri n'au caracterul pernicios.

Şarlatanismul are şi el o parte destul de însemnată în cauzele mortalităţii din acele districte; şi din pricina ómenilor care se servea de şarlatanism spre a exersa medicina de care nici idee n'aveu, calomniile asupra acestei ţeri s'au întins într'atât. Una din măsurile de cea mai mare importanţă este, ca autorităţile Române, să pue un termin la exerciţiul ilegal al medicinei prin organizarea imediată şi severă a serviciului sanitar al acestor districte.

Dobrogea presintă o suprafaţă considerabilă. Mai pretutindeni terenul este bogat şi humos; dar adesea lipsa de umiditate, pe locurile cele mai ridicate în interiorul ţerei, acolo unde se află lipsă de apă, produce recolte foarte puţine.

Terenurile nu servă de cât la păşune. S'ar putea foarte bine readuce feconditatea în aceste terenuri făcându-se mai multe puţuri artesiane care le-ar reda elementul vieţii ce acum le lipsesce.

Un ce încă foarte necesariu ar fi reimpădurirea parţială a acestor platouri.

Ploile ar fi mai dese, şi recoltele s'ar găsi adăpostite de vânturile de la nord care le usucă adesea mai înainte de a 'şi da rodul.

Acastă ţeră, din cauza lipsei de copaci în părţile cele mai principale, este predispusă la toate intoxicaţiile miasmatiche.

Puţurile care se găsesc acum sunt de o adâncime de aproape 60 la 70 stânjeni, şi scóterea apei este foarte dificilă, mai ales când trebuie să-'şi adape cine-va vitele; cu toate acestea la óre care punte unde aplecarea tărâmului favoriséză adâncimea puţului apa este mai în apropiere şi mai abundantă.

Temperatura este foarte variabilă în aceste localităţi, cu

tóte că iernele nu sunt obicnuit prea aspre, dovadă este mulțimea turmelor mocănești din Transilvania care de secolii se scobor din munții lor și vin de iernază în pajiștele cele întinse ale Dobrogei.

Primăvera și toamna, sunt foarte scurte aci. Temperatura se schimbă foarte repede de la frigul de iernă la căldurile de vară. Epoca frigurilor incepe de pe la sfârșitul lui Aprilie; érá intensitatea lor este către mijlocul lui August.

Lemnele pe mai multe puncte sunt cam depărtate, și materialul necesar la construcția caselor devine prea costisitor din cauza depărtării; ar fi dar mai bine să se clădescă satele cu pământ frământat și uscat la sóre, fiind-că în mai multe puncte piatra lipsește, folosindu-se și de pământul argilos ce se găsește în așa de mare cantitate.

În tot cazul ar trebui să se stabilească satele afară din locurile paludeene.

Acéstă țără valoréză mult mai mult de cât reputația ce are; s'ar putea s'o găsim foarte sănétósă, dacă ar priimi o împrejmuire parțială de copaci, și, fără îndoială, că atunci influența frigurilor s'ar înjumătăți într'un mod considerabil. Este un fapt de căpetenie a nota la ceia ce are Dobrogea; de trei-deci de ani nici o epidemie de tifoide n'a răsbit în țără.

P Ă D U R Î

În Dobrogea există patru păduri principale, și mai multe secundare.

Ânteia pădure este situată între Măcin, Isaccea și Celic-Dere; esența principală este Teiul.

Acastă pădure, ca mai toate cele din Dobrogea a fost în parte devastată prin tăierile rău înțelese.

Administrația forestieră turcească copiată după cele mai bune ale Europei, era din cele mai neglijate.

Cerchezii în acești din urmă ani mai mult sau mai puțin au maltratat mai toate pădurile statului; însă, cu toate abuzurile comunelor, bogăția forestieră a Dobrogei este încă mare.

A doua pădure, a cărei esență principală este stejarul, se află situată între Baba-Dagh, Ciuka-Rova, și Slava.

Acastă pădure acopere mai toți munții districtului Baba-Dagh. Cel din urmă inspector de păduri sub guvernul turec, Brejovosky, povățuia de a se interzice orî-ce tăiere de stejar în această pădure spre a o regenera.

A treia pădure se găsește în insula Lari, aprópe de gura Sulinei; ea este cu mult inferióră vechiei séle reputațiunii.

Tăierile s'au succedat fără ordină și fără pricepere chiar în timpul administrației ruse.

A patra pădure Kara-Osman în insula St. George este foarte importantă și a avut tot aceeași sortă.

SALINE

Se găsesc în Dobrogea șapte bălți sărate, și cari sunt susceptibile de a fi mai toate prefăcute în saline. Una singură din aceste bălți a fost exploatată însă într'un mod foarte primitiv.

Guvernul rus din Dobrogea începuse deja cu un antreprenor negociațiunii pentru exploatarea uneia din cele mai importante din acele bălți din districtul Kiustengea.

CARIERE

Sunt în țară mai multe cariere importante de piatră și de var în lungul Dunării de la Sulina pînă la Cernavoda.

Cele mai importante sunt acele din împrejuririle Tulcei și Măcinului.

Cea mai mare exploatație din aceste cariere a fost făcută de comisiunea Danubiană care în virtutea unui firman împărătesc a fost scutită de ori-ce taxă către stat și care singură a avut dreptul pînă acum de a deschide cariere de piatră și de var.

Se face și o mare esportăție de pietre de construcție și de pavage din carierele de la Măcin, de la Igliza și de la Isaccea pentru Brăila și Galați.

PESCUIRILE

Bălțile afectate la pescuire sunt numeroase în Dobrogea și se împart în două categorii : bălțile alimentate de Dunăre, de la Hirșova pînă la Sulina, și cele alimentate de mare de la canalul St. George.

Lacul Razim cel mai important din aceste din urmă, comunică cu celelalte, și este chiar dînsul alimentat de mare, pe cînd comunică cu Dunărea prin Dunevetz.

Turcii arendați toate bălțile de la Hirșova pînă la gura Dunării, ast-fel și toate lacurile pînă la Chiustengea. Antreprenorul plătea vr'o 7000 livre pe an. Antreprenorul la rîndul său rădica asupra pescarilor o dijmă de 10 la $\%$ și unele din bălți plăteau chiar o dijmă de la 30 la 40 $\%$.

CULTURA GENERALĂ.

GRĂNELE

Grânele ce se cultivă în Dobrogea sunt : grâul, orzul, secara, porumbul și meiul.

Grâul, orzul și secara, precum și semințele oleioase, sunt singure care a dat și dau în exportatie cantități mai puține.

Cât pentru porumb, care este baza nutrimentului populației agricole, el este cultivat mai cu succes în districtul Tulcea, și cultura acestui product făcuse destule progrese în anii din urmă, spre a se aștepta ca peste puțin timp să potă figura într'un număr însemnat în exportatie.

Grâul și secara se exportă pentru Constatinopole, pentru insulele Archipelului și chiar pentru Grecia și alte țări.

Orzul mai ales se exportă pentru Englitera și Olanda.

Ovėsul. Ar fi de dorit ca cultura lui să ia o mai mare dezvoltare, fiind că 'i priesce foarte bine în unele din părțile acestei țări.

Rapița (ravison) vine în stare sălbatică și de aceea prețul îi este foarte scăzut. Cu toate evenimentele ce au trecut peste Dobrogea, recolta din anul 1877 a fost cu 20 % superiără celei dinainte.

Este cu totul imposibil în împrejurările chiar normale a se

aprecia cu cea mai mică esactitudine întinderea pogónelor pământurilor afectate la cultura fie-cărui fel de grâne. Ori ce suposiție s'ar încerca, n'ar produce de cât erori considerabile.

Sunt sigur că nici un locuitor din țără n'ar fi în stare să pótă arêta hotărit cantitatea pământului cultivat, nici chiar aproximativ, în satul sêu propriu.

Numai dupe seceră, când dijmele sunt adjuocate și adunate, ar fi cu putință să 'și facă cine-va vre-o idee îndestul de esactă de cantitatea grânelor obținute, și prin urmare, a întinderii pământurilor consacrate culturei; și chiar atunci s'ar comite erori grave.

Mai tótă obșteea musulmanilor a fost constrânsă de autoritățile turcesci a părăsi Dobrogea în timpul resbelului, luânduși cu dênșii vitele și adesea și vitele vecinilor lor; Circasienii, Lazii, Tătarii Nogais și Cabaili au prădat de două ori acéstă țără. Ântêia óră în Maiu 1877, a doua óră în Iunie; luând cu dênșii o cătățime considerabile de vite.

În câte-va sate creștine, nu mai rămăsese nici o singură vită de tras; și acésta era cu atâta mai máhniter că în țera acésta nu există de fel usul mașinelor agricole, și țărani, înăpoiți în cultură, nu cunosc nici usul ruloului, nici chiar usul mlăciului, ci se servesc cu cai la treeriș.

Arta de a face copițe și snopi le este de tot necunoscută.

Trei din patru părți a splendei recolte de la 1877 au putredit stând neadunate.

Viile sunt și ele cultivate, dar în cantități mici, mai ales în împrejurările de la Isaccea și de la Macin. Vinul ce'l produce e de o calitate de tot próstă și se consumă în țără, afară de o mică cantitate ce se exporteză de a lungul Dunărei.

LÂNURILE

Din toate articolele de exportatie, lâna e aceea ce interesază mai direct pe Europa.

Statisticele făcute de administrațiile locale, înaintea resbelului, evaluază numărul oilor din Sandgiacul Tulcei la 645,000 capete. Însă de s'ar ține seamă de felul cu care se ridică impozitul, prin capete, ceea ce făcea ca proprietarii să ascundă numărul vitelor lor ; de s'ar lua în considerație că agenții fiscului făcea tot asemenea spre a ascunde furturile în recuperatiunea acestei taxe, precum și în percepțiunea celorlalte venituri publice, ar rezulta că numărul arătat mai sus e mult mai inferior de cât cifra adevărată.

Comercianții bine informați, evaluază la cel puțin — în 1876 — 750,000 oi; ceea ce neapărat se apropie mai mult de adevăr.

Numărul vitelor de lână se înmulțise foarte mult în ultimii ani ce a precedat resbelul.

Țăranii se dase cu totul la creșterea oilor care promitea mare progres.

Fie-care oie produce anualmente (una preste alta) o oca și jumătate lână.

Cea mai mare parte 90 % aparține la specia numită țigaia ; 10 % aparține la o specie mult mai inferioară care tinde a se perde din zi în zi.

În Sandgiacul Tulcei s'a încercat corectura cu berbeci din Basarabia, dar n'a produs de cât o calitate inferioară.

Némul indigen fiind aclimatat, și putând suferi rigorile cli-

mei este considerat de acum înainte, ca cel ce singur p \acute{o} te aduce beneficiuri sigure.

Din portul Tulcea se export \acute{a} z \acute{a} f \acute{o} rte pu \acute{t} ine vite, pentru c \acute{a} locuitori le cresc mai ales cu scopul de a produce l \acute{a} na.

Regiunea districtului Tulcea, se compune d'ap \acute{r} ope 70 %. l \acute{a} na alb \acute{a} \acute{s} i restul n \acute{e} gr \acute{a} s \acute{e} u cenu \acute{s} ie. Regiunea meridional \acute{a} din contra este tot in acea propor \acute{t} iune dar in sens invers.

Diferen \acute{t} a in \acute{t} re l \acute{a} na alb \acute{a} \acute{s} i in \acute{t} re cea n \acute{e} gr \acute{a} este de 30 lei pe 100 kilogr. \acute{e} r \acute{a} in \acute{t} re cea n \acute{e} gr \acute{a} \acute{s} i cea cenu \acute{s} ie este ap \acute{r} ope 20 fr.

Vecin \acute{a} tatea ora \acute{s} elor celor mari, precum Gala \acute{t} i, Odesa, Bucuresc \acute{i} \acute{s} i Constantinopole, va produce neap \acute{a} rat, in pu \acute{t} in timp schimbare in ideele Dobrogenilor.

T U L C E A

COMERCIUL SĂU DE EXPORTAȚIE ȘI IMPORTAȚIE.

Populațiunea.

După Péters, la 1864, Tulcea posedă o populație de 30,000 de suflete care se sub-impărțea între naționalitățile clasate cum urmază, după importanța cifrei : Greci, Bulgari, Ruși, fără distincțiune de caste, Români, Turci, Tartari, Ebrei, și Armeni.

Acest număr și sub-impărțirile sële care putea să fie în-destul de esact la epoca în care Peters visita Dobrogea, astăzi nu mai pôte fi acceptabil.

Bulgarii forméză actualmente cea d'ântéii subdivisiune, în al doilea rând vin Români, al căror număr a crescut într'un mod fórte simțitor în acești din urmă ani.

În al treilea rând vin Grecii, Rușii, Armenii, Turcii, Nemții, Ebreii, etc.

Mai multe miș de Turci, de Lazi și de Circasieni, complectau probabil numărul dat de Peters. Din fericire acest din urmă element a dispărut cu totul din Dobrogea. Pe de altă parte, ce e drept, Turcii încep a se întorce în oraș, încetul cu încetul, însă numărul lor este încă fórte restrâns.

Cred că, drept basă principală a unui calcul aproximativ asupra populației din Tulcea, se poate lua cu toată încrederea voluminoasa lucrare a recensemintului făcut din ordinul domnului Bieloserkovitz, fost guvernator al Dobrogei, care dă Tulcei o populație de 17,000 suflete aprópe.

Adăogând la acest număr aprópe 150 de familii turcești întórse în căminurile lor de atunci încóce, și-ar putea face cine-va o idee atât de esactă pe cât și de posibilă de populația din Tulcea.

A-propo de acésta, cred de trebuință de a face să se bage de sémă că o parte din tablourile statistice, anexate la aceste observațiuni, sunt basate pe studiile rusesci, asemenea și pe deslușirile și documentele ce mi s'aũ comunicat cu multă curtenire de d. niț Ghika prefectul din Tulcea, Opranu prefectul din Kiustenge și pe mai multe estrase de raporturi ce mi s'aũ fost dat de d. Langlais, consul al Franței la Tulcea, de d. niț Senac și Dogliotti, agenți consulari al Franței și al Italiei la Kiustenge, și de cei mai principali neguțători ai Dobrogei.

Documentele rusesci, afară de câte-va erori inevitabile, mi s'a părut că se pot considera ca îndestul de esacte și demne de atențiune, caci sunt fructul studiilor șefilor de districte pe vremea gestiunei domnului de Bieloserkowitz, adică în timp de două-deci de luni de administrație.

Asemenea trebuă să insemnez că, în arătările statistice rusesci ale populației nu sunt coprinse acele părți ale teritoriului de la miadă-și de Kiustenge și despre miadă-nóp te de Cernavoda, pe care tratatul din Berlin, și apoi comisiunea de delimitare a granițelor, le-a anexat României Transdanubiană, și asupra cărora 'mi-este cu totul greu a dobândi deslușiri esacte; caci autoritățile Române, cu tot zelul și buna-voință

ce desfășură, sunt de prea puțin timp instalate, satele fiind foarte depărtate, comunicațiile prea grele iérna în această țară unde nu există mai nici un drum, și personalul însărcinat cu lucrarea recensământului este prea restrâns. Ar fi bine dar să se primescă sub rezervă cifrele ce sunt în stare a da asupra acestei părți a României Transdanubiană.

Comerțul Tulcei

Comerțul de exportăție în vremea regimului Turcesc era foarte greu pentru un strein. Lânurile, grânele, pieile, brânzeturile, ósele, etc., erau și sunt încă acaparate de câți-va neguțători d'ái locului, cari tratéză direct cu sătenii. În timpul tómnii ei călătoresc în lăuntru țării, cumpără o mare parte de lână, mai nainte de a se face tunsórea lânei, care nu se efectuează de cât în luna lui Mai, daú arvună țéranului, séu mai bine îi înlesnesc cu bani, platnici în lână. Fac ast-fel în cât țéranul să fie nevoit a se lega pe mai mulți ani. Multúmită acestor moduri ce întrebuintez, ei își procură lána cu prețul cel mai jos, ast-fel că monopolul cumpărătórei și al vândării le este asigurat.

Tot ast-fel de mijlóce se întrebuinteză în această țară și pentru cumpărătórea tuturilor productelor, în marele detriment al țéranilor.

Este dar evident că cu asemenea obiceiuri stabilite în țară ar fi foarte greu să isbutescă un strein în comerțul óre-cum însemnat al grânelor și al lánurilor, daca nu s'ar supune acestuí sistem de a da arvună de mai 'nainte țéranului, afará numai dacá guvernul nu va lua mészuri strașnice spre a stérpi aceste abusuri.

Ar trebui dar ca, casele străine ce s'ar ispiti a face un asemenea comerț, să aibă în serviciul lor amployați cari să cunoască felul ce se întrebuintează în țără și care n'are să se schimbe așa de grab.

Vom lua ca bază tablourile de comerț ale Tulcei din anul 1876, an care a precedat resbelul.

Comerțul Tulcei în 1876 pentru exportatții s'a suit la cifra de franci 5,787,718.02, pentru importatții la 3,920,494.02, preste tot franci 9,708,279.02, adecă în mai puțin cu franci 193,715.02, de cât țifra anului precedent 1875, care fu de 9,901,987. Acest minus a provenit numai din importatții.

Iată partea ce a avut fie-care țără în exportatțiile Tulcei în anul 1876 :

Turcia, (grâne și brânzeturi) . . .	2,185,266.10
Englitora, idem	1,340,979.90
Rusia, (lână, pesce și icre). . . .	714,192.—
Francia (grâu și lână)	512,913.72
România (pesce și comestibile) . .	276,600.—
Austria (lână și secară)	199,119.86
Olanda (grâne)	195,117.76
Grecia (grâu)	193,974.80
Italia (grâne)	169,553.88
Total, fr.	<u>5,787,718.02</u>

Țiind socotelă de câștigurile adjudicătorilor și observând că dijelele turcesci aũ dat în 1876 mai mult de 2,000,000 de franci, se pôte prețui aproximativ valórea grânelor produse în anul acesta în Dobrogea aprópe la 20,000,000 de franci.

Lánuri. Luând de bază cifra impositului pe oi, care erea câte un franc de fie-care cap, și adjudecată pentru 25,000

Livre turcești, sau în numer rotund, aproape 575,000 franci, beneficiul adjudecatorului și cu ceea ce ascund contribuabili, erea în Dobrogea în 1876 cel mai puțin de la 600 pînă la 650,000 oi ce ar fi produs anul acesta de la 1,344,000 pînă la 1,456,000 kilograme de lână; acesta, prețuită pe loc cu câte 1 fr. 38 cent. kilogramul, face de la 1,854,472, pînă la 2,609,250 de franci.

Este de notat că, după spusele neguțătorilor din Tulcea vîndarea lănurilor s'a fost făcut sub condiții deplorabile.

Mulțimea lănei exportată din Tulcea pentru Russia, Austro-Ungaria, Turcia, Marsilia, Franța, și pentru Austria, numai lănurile eșite de la tăbăcării, ără pentru celelalte țeri tot lână de calitate bună, formează un total de 607,776 kilog. sau franci 991,276.32.

Brânzeturi. Se expediază din Tulcea un mare număr de brânzeturi ce se aduc transito și care provin din Bassarabia și din Moldavia.

Pesce sărat. S'a prețuit în 1876 pescele exportat aproape la 560,000 kilog. sau 294,000 franci, ceea ce în raport cu anul precedent dă o diferență în mai puțin de 240,000 kilog.

Pescii de la Delta Dunării și de la gurile [sale] sunt numeroși și mulți dintr'înșii de un gust foarte ales, prețul lor este foarte moderat.

Daca modul de conservare n'ar fi așa de primitiv, este evident că, pescii de la Dunărea de jos ar apare cu mult avanta-giū pe piețele Europei și ar deveni obiectul unei exportățiuni foarte considerabilă.

Icre. Se face în Tulcea un însemnat comerciū de icre,

Morunul pescuindu-se între țărmurile insulei St. Gheorghe și Vikov.

Diferite articole. Cele-lalte articole cari ar putea deveni obiectul unei exportățiuni mai active sunt pieile de grêb ce țăra produce într'o fôrte mare cantitate, pieile de vulpe și de lup care se vënd, pe preț curent, cele de vulpi cu 6 fr. 55 c. pînă la 8 franci 90 cent., și celé-lalte cu 6 franci și 65 cent. pînă la 13 fr. 30 cent., după mărimi, și care sunt fôrte frumóse de și argăsite cu negligență.

Pieile de ied sunt cunoscute în Franța unde aprópe jumătate se exportéază, cea-laltă jumătate se exportă în Austro-Ungaria.

Importație. Articolele principale de importație sunt : orez, cafea, unt-de-lemn, zahăr, spirt, săpun, țesături de bumbac, petrol, sticlărie, țesături și haîne făcute gata (Austria), fierărie. Totalul importațiunilor în 1876 fu de fr. 3,920,494 pentru portul Tulcei.

Importația cafelei a fost de aprópe 138,968 franci în 1876.

Spirtósele se importaü mai numai din Rusia.

Fieraria din Englitera, însă cumpărată la Galați.

Untul-de-lemn cumpărat în Constantinopole provine din Grecia, din Asia mică, din Syria și din Insulele Arhipelagului.

Zahărul provine din Franța și din Hollanda ; Austria dă o mică cantitate, cumpărătorile se fac la Constantinopole, la Marsilia sau la Galați.

Cuantitatea importată în 1876, 172,800 de kilog. valorând aprópe 193,500 de franci.

Tutunurile. Importația tutunului se făcea numai din Constantinopole și alte părți ale Turciei ce represintă la importare o valoare de 468,000 franci și o cantitate de 58,500 kilograme.

Scânduri. Se face în Tulcea o însemnată importare de scânduri ce vin din Moldavia și din Bucovina.

Acestei scurte analize de comerțul Tulcei creș de trebuință a adăoga un tablou de prețurile curente în mijloci pe anii 1876-1877 (a se vedea anexele).

Industria. Industria din orașul Tulcea și din tota Dobrogea este încă nulă, însă, cu concursul unui guvern luminat, trebuie neapărat să ajungă la o repede dezvoltare dacă s'ar lua în considerație abondanța și calitatea materiilor prime.

M Ă C I N U L

Micul oraş Măcin este situat pe marginea Canalului ce se numeşte tot ast-fel, şi care numără 400 case şi are o populaţie de aproape 2000 suflete.

Arondismentul Măcinului se compune de aproape 25 sate, din care numai cinci pot ajunge la numărul de 300 case, fiecare sat.

Productia. Cele mai principale produse in Măcin sunt grâu, orz şi porumb.

O recoltă bună de grâu dă esportăţiei aproape 4000 kile de Brăila.

Orzul aproape 2000 kile.

Porumbul cultivându-se în foarte mică cantitate, nu servă de cât la alimentaţia localităţii şi nu se exportă mai de loc. Calitatea cu totul specială a grâului din acest district, este foarte potrivită pentru aluaturî; cea mai mare parte se exportă pentru Neapoli.

Tutunul asemenea se cultivă mai în toate satele acestui district pînă la Isaccea şi într'o cantitate îndestul de mare.

Cultura viei este susceptibilă de o dezvoltare destul de importantă, dacă s'ar considera că ea nu s'a introdus de cât de vre-o două-deci de ani numai în acest district, şi că îndestu-

léză pe deplin trebuințele populațiunii. Se exportă o mică cantitate de vin chiar în porturile mărginașe ale Dunării.

Vitele. Cu tot resbelul, după chiar informațiile celor ce cresc vite, aș rămas în district aș rópe 40,000 de oi, afară de numeroșele turme ale mocanilor din Transilvania care iernéză în aceste locuri de pășune.

În 1876 s'a prețuit un număr aprópe de 20,000 cai și vite cornute în districtul Măcin pînă la Hêrșova. Astă-đi abia aș rămas o a treia parte.

Păduri. Există acolo o pădure destul de însemnată, însă, ca mai pretutindenea în Dobrogia, ea a fost devastată și n'a fost exploatată de 20 de ani. Ea este situată între satele Gretie, Țiganca și monastirea Cocoș.

S U L I N A

Oraș mic de aproape 3,000 suflete, clădit la gura canalului Sulina pe o limbă strâmtă de pământ artificial, între canalul Sulina și lacurile Insulei St. Gheorghe. Comisiunea Europeană posedă într'insa o casă foarte frumoasă pentru cancelariile de percepția drepturilor acestui canal.

Residența vice consulilor Italiei, Engliterei, Holandei, Suediei și Norvegiei și Austro-Ungariei.

Populațiunea este foarte amestecată, însă elementul grec predomină.

Populațiunea flotantă nu este socotită în cifra dată mai sus; în lunile de navigație ea se urcă la o cifră destul de însemnată, însă mult variabilă și trebuie să i se adauge un bun număr de lucrători cari la această epocă vin din intru.

13 sate aproape depind de administrația Sulinei, în insulele Leti și Sf. Gheorghe, și care se compun mai toți de pescari.

Miseria este mare și populația minimă. Multe din aceste sate nu se compun de cât de vr'o trei-deci de colibe.

Comerțul Sulinei este mai de tot nul, industrie nu există. Totul se mărginesce la un trafic de transit și de sarcină prin încărcări.

Sulina este punctul de încărcare cel mai important pentru grânele Dunărei de jos.

B A B A - D A G

Districtul Baba-Dag este incontestabil cel mai important și se compune de 59 de sate.

Este partea cea mai bogată, cea mai sănătoasă și cea mai interesantă din totă Dobrogea.

Micul oraș Baba-Dag este situat într'o vale veselă, sădită de nenumărate vii ce se scobor pînă la lacul a cărui margine opusă d'abia o poate descoperi ochiul, și care se perde la orizont unde comunică cu marea.

Pescuitul este abundant.

Satele Sorikioi și Ienizelo, ca și Zorilowka, sunt renumite pentru icre negre. Munții ce compun o mare parte din acest district sunt foarte umbriți de păduri și au multe văi și deluri. Aceste păduri a căror esență este foarte variată au fost în parte devastate de Cerchezi, însă posedă încă o bogată pădurărie care, de ar fi bine exploatată, ar avea un viitor sigur.

Studiile geologice făcute în munții Baba-Dagului de și încă foarte imperfecte, lasă să se întrevadă bogății de minerale foarte importante.

Patru sate din districtul Baba-Dag sunt colonii nemțesci venite din Rusia, Ac-Mage, Ciucorova, Tera-verde, Cugiulac.

Aceste sate sunt un exemplu frapant de ceea ce ar putea

să producă în această țară atât de calomniată, o colonisație bine instituită.

Aceste sate, mai ales acelea Ack-Mage și Ciucorova, ce datează de vr'o trei-șeci de ani, sunt îngrijite, bine administrate; locuitorii sunt probi, muncitori și industriași.

Pământurile ce le cultivă nu sunt ale lor proprii; ele sunt supuse la sistemul dijmelor turcesci, ca cea mai mare parte din pământurile din Dobrogea.

Aceste sate Nemțesci din districtul Baba-Dag nu sunt supuse nici unei protecții străine, pe când acela numit Malcociu din districtul Tulcea compus de Alsacieni este sub protecția consulatului frances.

Tóte aceste sate posed școli, biserici și 'și aleg pe primarii lor în toți anii.

PROVINCIA CHIUSTENGE

Provincia Chiustenge se împarte în trei districte, *Chiustenge*, *Mangalia* și *Hîrșova*.

Populația din Chiustenge ce se socotesce a fi de 4000 de suflete, ca și cea din toate porturile Mării negre ce este foarte eterogenă; elementul grec, mai tot neguțător, predomină și aici apoi vin Tartarii, Bulgarii și în urmă Românii, Armenii, Turcii etc.

Însă asupra acestei cifre trebuie să se considere că elementul Turcesc care pe timpul dominației Otomane predomina în aceste districte, a dispărut mai de tot, și elementul Tartar care în timpul resbelului emigrase cu grămada, tinde a se reinturna în mici proporții și se poate calcula că deja a patra parte a acestei populații s'a și întors în satele sale respective.

Acest element Tartar este unul din cele mai bune și ar fi foarte important ca guvernul local să se siléscă a'i înl. sni mijlocele necesare spre a'și putea reincepe lucrările sale agricole.

Poporul Tartar fiind foarte muncitor, răbdător și supus, n'ar putea întârția să dea nisece rezultate bune agriculturii din Dobrogea.

ORAȘUL CHIUSTENGE

Chiustenge, Constanța genovesilor și vechia Tomis a Romanilor, locul de exil și mormintul poetului latin Ovid, este situată între capul Tusla și a celui numit Cara Osman.

Intinderea sea formeză un mic Golf natural între aceste două capuri, este admirabil de bine situat la adăpost de vânturile Nordului, însă foarte expusă la vânturile din Sud-est și chiar din Sud, cea ce cauză mari stricăciuni în epocile echinoxiale.

Portul său s'a construit de o companie engleză în 1856 în mijlocul vechiului port genoves.

De și lucrări importante fură executate în mai multe rânduri, totuși lasă mult de dorit, precum grămețile de pietre ce închid portul ce fu construit într'un mod foarte economic, mergând prea slab, din care causă adesea este supus óre-cum sguuirilor și stricăciunilor pricinuite de furia valurilor.

Acest port, în considerația traficului drumului de fer Chiustenge-Cernavoda, a fost construit relativ prea mic și incapabil de a conține un număr suficient de corăbii încărcate în cheiuri care cere o încărcare repede.

Adâncimea apei în port este foarte mărginită; pentru manevrele corăbiilor celor mari, și la barieră, apa nu este nici o dată mai adâncă de 17 picioare $\frac{1}{4}$ Englezești, și foarte rar

de 18. Acésta este cu totul nesuficient pentru eșirea corăbiilor celor mari încărcate, care atunci se găsesc nevoite a'și completa încărcarea în stațiune cu mare prejudițiu pentru neguțătorii ce încarcă, ba chiar cu pericol; căci în timp furtunos sunt silite să'și rădice ancora, fără de a'și fi completa încărcarea, să'și caute în grabă un adăpost provisoriu la Kalli-Acri; revenind apoi spre a'și completa încărcarea.

De altminteri compania posedă un bun număr de magasi care servă de deposit pentru grânele neguțătorilor, orî la Chiustenge séu la Cernavoda; însă acest număr de magasi este încă considerat ca nesuficient pentru serviciul de export într'un an bun de recoltă a țării și a transitului Dunării de sus.

Materialul rulant al drumului de fer este în foarte bună stare, însă nesuficient.

Usinele (stabilimentele de fierărie) la Chiustengea, mașinele la Cernavoda pentru descărcarea și cernutul grânelor, precum și locomotivele, sunt în bună stare, bine construite și pot răspunde în destul la trebuințele traficului.

COMERCIU

Importațiunii. Este greu de a forma o statistică esactă asupra mportațiunei din Chiustengea, fiind că documentele detaliate lipsesc, din cauză că autoritățile Turcesci au rădicat tóte arhivele vamei și pe ale guvernului.

Principalele articole de importațiune consist în genere și se mărginesc în consumațiunea locală.

Bumbăcărie ordinară, fabrică Engleză.

Incăltăminte, fason Austriac.

Îmbrăcăminte, Viena.

Covăcerie și ferărie, Viena și Englitera.

Marchitanii, Nemțesci și Vieneze.

Coloniale, importație indirectă din Constantinopole.

Ores, vinuri fine, licuoruri și spirtóse în general, din Franța, intervenind prin Constantinopole.

Spirtósele, din Odesa, de la Constantinopole, romurile din America.

Lumînările de spermacetă, din Triest, Franța și Odesa.

Făinele, Braila și Odesa.

Petrolul din America prin Constantinopole :

Din acéstă importație o parte este distribuită la Megidia, Cernavoda și Mangalia, și în cele-lalte micē sate ale districtului.

Sunt și câte-va corăbii cu pânză care aduc o mică cantitate de mărfuri de mai sus numite.

Exportație. La Chiustenge se fac două feluri de exportatie. Exportația cu transitul și aceea a produțiilor locale.

Tabelele aci anexate, despre exportatia grânelor, comunicate de Direcția drumului de fer și de direcția Portului, ne dau o esactă idee asupra acestor două mișcări pentru 1875, 76, 77.

Afară de acestea, prin portul de la Chiustengea se mai exportază săruri, piei și vite.

Cuantitățile variază după ani și recoltele anuale.

În 1876 s'a exportat pentru Constantinople aprópe 18,000 miei cu preț de 5 franci pe loc; și, tot pentru Constantinople, 30,000 berbeci, de la 12 pînă la 14 franci pe loc.

Lânuri (calitatea Tîgaia) pînă la 300,000 oca, valorând pe loc de la 1 1/2 fr. pînă la 2 franci ocaua.

Piei de miel și de berbece 7,000 pentru Viena, pe Dunăre, câte 3 franci pãrechea.

Brânzeturî. Se mai exportază și o destul de mare cuantitat de brânză locală pentru Constantinople, de amëndouë calitățile : Cașuri și salamură, adică 200,000 oca de prima calitate și 50,000 de a doa, câte 80 c. pînă la 1 fr. pe loc, prima cualitate, și câte 60 c. pînă la 70, cea de a doa.

Compania Mesageriilor maritime franceze, Lloydul austriac și Compania Florio, exportază mai tóte grânele și lânurile.

Pe lingă de aceste trei companii, mai sunt și alte vapóre care încarcă grânele, și 'și închiriază puntea spre transportul vitelor de la Chiustenge la Constantinople. Asupra exportatii vitelor este imposibil a găsi cine-va sciințe exacte.

Este de trebuință să se consulte tabelele de proporții între măsurile engleze (quarters) și între greutatea și măsurile metrice, spre a se studia tablourile de exportăția grânelor.

Trei lacuri, Satkioglu, Anadolchioi și Topaglu p'aprópe de Chiustengea, sunt arenduite cu 1,600 fr. pe an; pescuirea fiind mediocră, pescele este numai pentru trebuințele orașului.

VIITORUL PROBABIL AL ORAȘULUI CHIUSTENGE

Dând portului Chiustenge mai întinse proporțiuni și niște condiții mai solide, precum și înmulțind magaziile de deposit din Chiustenge și Cernavoda, mai adăugând asemenea și numărul vagoanelor de transport pentru cereale, este aproape sigur că neguțătorii vor prefera din nou Chiustengea pentru transportul grânelor lor în Europa, și că proprietarii corăbiilor, cunoscând siguranța portului, nu vor mai avea nici o temere și ar primi să-și închirieze corăbiile lor pentru încărcare la Chiustenge de cât la Sulina, pe care o prefer astăzi, cu toate adaosele de spese ce încercă corăbiile lor la această schelă.

Chiustengea fiind singurul debușeu al Dobrogei pe mare, nu va putea să întârzie a dobândi o importanță reală pentru navigația și comerțul.

M A N G A L I A

În timpul Genovesilor orașul Mangalia avea o mare importanță comercială.

Populația ei se urca atunci la 30,000 locuitori.

Portul său mare și bine construit, se învoia foarte bine cu corăbiile de mică greutate a acelor timpuri.

În ultimii ani ai regimului turcesc, populațiunea Mangaliei nu se compunea de cât de aproape 2000 suflete, mai toți agricultorii și un prea mic număr de comercianți.

Cu toate că portul cel vechi al Genovesilor a dispărut mai cu totul, puținele ruine ce au rămas servă pînă astăzi de refugiu corăbiilor de mică încărcătură.

De s'ar putea curăți năsipul ce de secol s'a introdus în port, și dacă cu puțină cheltuială s'ar rezidi digul peste temeliiile celui vechi, care se ved când apele sunt mici, vechiul port s'ar putea restabili precum a fost; cu toate astea însă nu prea ar fi de mare folos pentru comerțul Dobrogei.

Calamitățile ultimului rebel a redus Mangalia la o grămadă de ruine; de trei ori a fost arsă și jăfuită de Bașibuzuci și de Circasieni, și populația fugi cu grămada.

De abia la venirea Rușilor începură a se întorce câte-va familii; și astăzi se poate evalua la aproape 1600 suflete.

Orașul Mangalia este situat la extremitatea capului Tuzla și, ca și Chiustengea, este expus vânturilor sud-vest, sud-est și sud.

Dealurile ce o încongioră apără orașul și portul de vânturile Nordului. Aprópe de Mangalia se află un lac frumos de o adâncime de 30 picióre englese și de o circonferență de 5 la 6 mile.

Acest lac bogat în pescuit este un isvor de avuție pentru orașul și satele districtului. Aprópe 50 de sate, mai tóte Tătarești, fac parte din acest district. Miseria îi este mare, căci resbelul l'a ruinat; și este de mare importanță ca guvernul român să nu zăbovescă a împărți locuitorilor semințele trebuincióse și chiar puține vite, spre a se putea ridica populația din marea lor miserie și a și reincepe munca lor agricolă, ceea ce doresc cu atât foc.

La o mică depărtare de Mangalia, se află un puternic isvor de ape cu puciosă, despre care se spune minuni și care ar fi bine de a se analiza.

Districtul este fórte despădurit, cu tóte că pământul ar fi priincios ori-cărui fel de plantație.

În și cânepă s'ar putea cultiva în locurile umede, precum și duși etc. etc. În fine totul este de făcut pentru agricultorul inteliginte și ar dobândi rezultate escelente; însă guvernul ar trebui să ajute și să proteje pe coloniști.

MEGIDIE

Recensemântul făcut de guvernul turcesc, de multe ori foarte greșit, urca de la 20 la 25,000, în anul 1874, numărul locuitorilor orașului Megidie. Populațiunea era compusă în majoritate de tătari; după care veneau bulgari, greci, evrei, etc.

Însă preste puțină vreme frigurile și tifosul decimară această populațiune ast-fel, în cât la 1876 ajunsese la 7000 suflete. La 1877, numărul acesta se reduce la 3000 suflete.

Posiția orașului Megidie este fără îndoială cea mai importantă din Dobrogea, sub raporturile comerciale, agricole și chiar strategice.

Misiunea noastră, limitându-se a pune în vedere pe cât se va putea situația actuală a Dobrogei în general, în cea ce se atinge de interesele ei comerciale și agricole, ne vom abține de la orice noțiune privitoare la interesele curat politice și strategice.

Orașul Megidie, își datoresce existența căii ferate ce leagă Dunărea cu Marea Neagră; și am putea dice, ca și pentru portul de la Chiustengea, că orașul Megidie este o creațiune a acestei căi ferate. Acesta fiind situat la jumătatea drumului de la Chiustenge și Cernavoda, compania drumului de fer a stabilit aci o gară spre a facilita transportul grânelor acestei localități spre Chiustenge.

Guvernul turcesc, din parte'i, a ordonat construirea, în fața orașului, la o depărtare de aproape o milă, un număr de magazii, aședate în pătrat deschis, ca un fel de Bazar, și care servea pentru bălciurile ce se făceau de 2 ori pe an, primăvara și toamna, și care ținea 15 zile fie-care.

Transacțiile comerciale ce se făceau era în proporțiuni foarte însemnate.

Negustori și țărani veneau chiar din țeri foarte depărtate de Dobrogea.

La epocile indicate soseauă neguțători care se tocmeau cu sătenii spre a le cumpăra grânele și lânurile viitoare recolte, le dedia arvunile obicnuite și hotăra cumpărătoarele.

Alți comercianți străini aduceau producțiunile industriei europene, precum încălțăminte, haine, pânzeturi, postavuri, bumbăcării, alături cu covore, blăni și obiecte de origină Orientală.

Pe timpul acestor bălciuri, tribunalele de comerț din Tulcea și din Chiustenge se transferau acolo pentru totă durata bălciului.

E imposibil de a avea o țifără pozitivă de pînă la ce sumă se urcau transacțiile acestea, fiind că toate documentele au fost luate de guvernul otoman, împreună cu arhivele séle.

Cultura. Cultura câmpului în tot districtul Megidie se resume ast-fel.

Grâu, orz, ovės, sacară, meiü, și semințe oleiose. Plantații de pomi roditori și vii nu există de fel.

Clima este foarte nesănătósă (vedei considerațiunii sanitare asupra Dobrogei.)

CERNAVODA

Orășel pe țărmul Duuărei, cap de linie al căiei ferate de la Dunărea spre Marea neagră, populațiunea ei este minimă.

Capitală a provinciei Silistra nouă, comerțul ei este nul; fiind-că consistă numai în transitul mărfurilor pentru Chiustendje.

Cu toate acestea el este susceptibil de a deveni o piață importantă pentru comerțul grânelor.

CONSIDERAȚIUNI GENERALE ASUPRA STAREI ACTUALE A DOBROGEI.

În totă Dobrogea nu se vede de cât același lucru, afară de rare excepțiuni.

Orașe vătămăte de către ocupația militară în timpul rebelului, sate distruse de bandele de circasianii și de bașibuzucii în momentul părăsirei lor de către poporațiune și autoritățile turcesci.

Mai toate vitele sū fost răpitate de aceste bande.

D'abea jumătate din Coloniștii Tătari sau Turci s'aū reînors în statele lor, după încheerea păcei.

Acești Coloniști se găsesec într'o stare necredută de mi-

serie. Vitele necesarii pentru munca câmpului le lipsesc, asemenea și sēmēnța pentru semănătură și chiar necesarele de viețuit.

Dacă guvernul Roman, care a și început să distribue ajutóre poporațiunilor, nu va lua mēsuri mai energice spre a le procura sēmēnțe și vite, este fôrte de temut ca o mare parte din ei să se decidă a părăsi acea țară. Partea care a suferit mai mult a fost districtul Chiustenge. Trebuie să recunoscem însă că d-l Prefect Opreanu își dă tôte silițele spre a veni în ajutorul familielor sarăcite în contra rigórelor iernei, împărțindu-le chiar și bani; și se speră că va obține de la guvernul său sēmēnța și vitele necesarii pentru plugărit; căci alt-fel ar rămâna și în acest al treilea an fără resurse și fără recolte.

Presenta stare a Dobrogei, întru cât privesce agricultura, se află fôrte precariu. Ea este moștenirea unei sisteme de tot primitive, Turcii ocupându-se fôrte superficialmente de agronomie.

În mai tôte satele din Dobrogea este lipsă de pomi roditori, care ar putea să aducă multe resurse și să devie chiar un obiect de speculație.

Vii asemenea nu există în interiorul Dobrogei. Cultura cânepii și a inului nu se cunoște. Aceste două produse ar fi îndestulătóre industriei femeiesci locală.

Câte familii n'ar putea să trăescă fabricând pânză de vasă de in și de cânepă!

Femeile Tătare, Turce, Bulgare știu a le lucra; fiind-că ele fac țesături de lână și de bumbac.

Spre pildă Megidie ar fi un loc fôrte favorabil culturai acestor două plante.

Termurile bălților și cele-l'alte pământuri mlăștinose ar fi asemenea favorabile acestei culturi care, înmulțindu-se, ar produce îndestul pentru fabricațiunea fringhiilor și pânzelor de corăbii, și ar spori ast-fel comerțul de esportare al Dobrogei.

Dudul este un copac necunoscut în aceste părți; nu s'ar putea óre, după modelul șesurilor din Piemont și din Lombardia, să se oblige satele a resădi din distanță în distanță, pe pământurile lor, ce-va duși și copaci róditori, care ar putea, peste puțin timp, să desvolteze o bogată și necunoscută industrie în Dobrogea, matasea? Însă pentru această ar trebui ca guvernul român să stabileze în câte-va locuri nisce specii de ferme-modele introducând, chiar prin machine de arat, mai bune sisteme de cultură.

Să se creeze pepiniere de unde să se pótă împărți cultivatorilor numărul îndestulător de pomișori în toate satele, și în puțină vreme această țară ar înflori.

Pământul ei este priimitor de ori-ce fel de cultură Europeană.

Aplicând acestei țări o bună sistemă de cultură, ar putea să și îndoiască suma productelor ei, care, după cum s'a vădut din precedintele deslușiri, a fost tot-d'anna mai prejos de ceea ce se aștepta.

Nu ne îndoin că guvernul român va sci să se ridice la înălțimea nobilii misiuni ce i s'a impus, aceea, adică, de a face să progreseze în această țară agricultura și comerțul ei

POPULAȚIUNEA DOBROGEI

după Documentele Rusești. (1)

DENOMINAȚIA orașelor și districtelor	Bulgari		Komani cari recu- nosc re- ligia.		Ruși		Greci	Armeni	Israeliti	Totalul ce- lor ce re- cunosc bi- serica		Germani	Tatari	Tigani	Turci	Supuși străini	Totalul locuitorilor	OBSERVA- ȚIUNI
	Bul- gara	Grecă	Orto- doxși	Lipo- venti	Ruși	Greci	Armeni	Israeliti	Bul- gara	Grecă	Tatari	Tigani	Turci	Supuși străini	Totalul locuitorilor			
Tulcea	3256	232	1436	1876	1736	324	160	304	3488	3686	—	—	224	—	300	976	17948	
Arondismentul Tulcei	1117	344	6195	3360	298	67	6	175	1461	9622	603	—	464	—	520	—	24295	
» Babadagului	13436	838	1209	1012	4073	246	256	163	14274	2467	1227	—	516	63	1192	10	41063	
» Chiustengei	470	—	177	—	252	—	8	32	1470	177	—	—	4624	144	1388	—	9050	
» Cernavoda Hîr sova	440	—	6028	16	280	136	—	—	440	6136	—	—	180	—	264	—	13964	
» Măcinului	3161	—	7264	376	1126	56	—	75	2161	7696	—	—	304	26	1052	—	22197	
» Sulinei	36	—	444	896	796	608	8	32	36	1984	—	—	112	8	96	116	5148	
Total	21916	1414	22753	7546	8853	1137	438	781	23330	31726	1842	6424	341	4812	1102	134735		

(1) Este aproape imposibil a ne folosi de însemnările dobândite de la autoritățile române, în ceea ce privește populația Dobrogei. Aceste documente sunt încă incomplete.

Districtul Mangalia, precum și o parte din provincia Cernavoda (Siliștra nouă) nu se găsesc în tabloul rusec, însă după informațiile luate de la prefectura din Chiustengea, s'ar putea evalua populația districtului Mangalia la 15,825 suflete, ceea ce ar ridica cifra totală a populației din Dobrogea la 150,560 locuitori, cifră ce mi se pare destul de exactă.

T A B L O U

DE PROPORȚIILE EXISTENTE ÎNTRE MĂSURILE ENGLESE (QUARTERS)
ȘI ÎNTRE GREUTĂȚILE ȘI MĂSURILE METRICE.

Un quarter Imperial, este de 8 Buchels, ecuivalând în măsură cu 290 Litre.

În Anglittera este obiceiul de a se vinde și a se da cerealele seú grânele în quartere de o greutate specifică convenită; dacă cerealele seú grânele nu dau această greutate, lipsa se completează cu marfă pe d'asupra măsurii.

1 Quarter sau 290 Litre	{ Grâu Mei Fasole Porumb	} Trebuie să tragă 480 Livre englesesci, adică 217 kilograme, 500 gramme; dacă quarterul (măsura) nu trage atât trebuie să se completeze cu marfă.
1 Quarter seú 290 Litre	{ Rapiță Secară Sămânță de in	} Trebuie să tragă 460 Livre englesesci, adică 208 kilograme, 430 gramme; dacă măsura nu trage atât, trebuie să se completeze cu marfă.
1 Quarter seú 290 Litre	{ Orz	} Trebuie să tragă 400 Livre englesesci, adică 181 kilograme, 250 gramme; dacă măsura nu trage atât, trebuie să se completeze cu marfă.
1 Quarter sau 290 Litre	{ Ověz	} Trebuie să tragă 300 Livre englesesci, adică 154 kilograme, 60 gramme; dacă măsura nu trage atât, trebuie să se completeze cu marfă.

EXPORTAȚIA DIN CHUISTENGA PENTRU ANUL 1875.

BANDIERE	Cu pândă		TENAGIUL		CU LEST.			GRANE			TRANSIT				GRANE DIN LOCALITATE						TOTALUL				
	Vapores	Cu pândă	Cu pândă	Vapores	Cu pândă	Vapores	Vapores	Orz	Grâu	Porumb	Orz	Rapifă	Ovas	Secară	Fasole	TOTALUL	Grâu	Orz	Mein	Semința de in		Rapifă	Ovas	Secară	TOTALUL
Engltera . . .	8	17	853	12361	—	2	300	19317	—	2013	—	12862	—	—	—	25315	2696	50	104	1646	789	—	—	—	55135
Austria . . .	1	—	530	—	—	—	—	25492	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4875	—	—	—	—	—	—	4875
Italia . . .	4	—	1291	—	—	—	—	29408	—	—	24	—	—	—	—	5492	—	—	—	3264	—	—	—	—	3264
Turecia . . .	109	—	7965	—	13	—	526	1369	—	—	—	—	—	—	72	30574	2303	20	402	161	—	—	—	—	22866
Grecia . . .	48	1	7515	237	8	—	1369	38570	—	—	—	—	—	—	1762	43295	5988	27	90	455	—	—	—	—	8233
România . . .	2	—	210	—	1	—	144	1489	—	—	—	—	—	—	—	1489	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rusia . . .	6	—	814	—	1	—	120	3883	—	—	—	—	—	—	1832	5715	—	—	—	—	—	—	—	—	—
C-nia Loyd	173	18	19178	12598	—	—	—	6980	—	—	—	—	—	—	47	7027	835	37	50	—	45	—	—	—	4630
Austr. . .	—	36	—	35600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
C-nia Me-	—	—	—	28800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
sag. Mar.	—	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
C-nia Ital.	—	20	—	38000	—	—	—	3786	—	—	—	3945	282	—	82	14834	428	64	48	76	1730	3067	6546	128	18423
Florio.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10250	882	669	241	256	3996	6546	128	117686
	173	12	19178	118998	23	2	2459	114925	—	20160	—	16807	3245	72	5582	160741	10250	882	669	241	256	3996	6546	128	117686

Grâne transito pre. 160,741
 Grâne din loc » 117,686
 Totalul general. . . 278,427

ESPORTAȚIA DIN

BANDIERA	Cu pânze		TONAGIUL		Grâu	Orz	Porumb	GRÂNE	
	Cu pânze	Vapóre	Cu pânze	Vapóre				Meiù	Orës
Englitora	10	74	4000	5001	qrs. 74985	qrs. 53804	qrs. 197852	qrs. 3929	—
Austria	6	—	2229	—	—	1126	7507	—	—
Italia	22	—	9564	—	12798	9618	37723	—	—
Grecia	84	11	16864	6029	71529	3757	22757	2196	2225
Turcia	180	—	15370	—	62457	1917	546	28	—
Rusia	8	—	1050	—	7816	—	—	—	—
România	4	—	410	—	3894	—	—	—	—
Samos	3	—	457	—	3069	—	—	—	—
Danemarca	—	2	—	1964	—	—	8254	—	—
Germania	—	1	—	778	—	7260	—	—	—
Belgia	—	2	—	1984	—	—	7562	—	—
	317	90	49944	60757					
C-ie Lloyd Austriac	—	47	—	51700	872	—	—	—	—
Mcs. Maritim	—	78	—	46800	—	—	49	—	249
Italiană Florio	—	22	—	41000	38608	—	757	—	329
	317	237	49944	203257	275998	74482	283007	6153	2803

ESPORTAȚIA DIN CHIUSTENQUE

BANDIERA	Cu pânze		TONAGIUL		Grâu	Orz	Porumb	GRÂNE TRAN		
	Cu pânze	Vapóre	Cu pânze	Vapóre				Săcară	Fasole	Meiù
Englitora	15	29	5023	34468	7520	51140	43687	9740	1895	2830
Turcia	82	—	8068	—	43902	3712	6741	21	22	—
Austria	8	1	3304	1115	—	9212	19302	—	168	—
Grecia	22	4	2826	1628	14071	293	6238	—	—	216
Italia	13	—	5145	—	—	3803	4955	—	—	215
Francia	—	1	—	604	2756	—	466	—	—	—
Rusia	2	—	501	—	953	1030	—	—	—	99
Samos	1	—	204	—	979	—	—	—	—	—
Norvegia	—	1	—	1600	—	—	—	—	—	—
	143	36	24871	39415						
C-ie Lloid Austriac	—	36	—	43200	1809	—	13929	—	—	—
id. Mes. Maritim	—	12	—	9600	—	—	2050	—	—	—
id. St. Florio	—	8	—	7483	2433	—	7674	—	945	256
	143	92	24871	99698	14423	69195	105142	9761	3030	366

CHIUSTENGEA PE ANUL 1876.

IN TRANSIT				TOTAL	GRANELE LOCALITAȚII								TOTAL
Secară	Fasole	Orz	Rapiță		Grâu	Orz	Mei	Ovăz	Săcară	Fasole	Semăntă de in.	Rapiță	
qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.	qrs.
644	—	—	—	337013	629	153965	5332	2235	—	1330	9406	2829	175726
—	—	—	—	8633	—	2874	—	—	—	—	3000	—	5874
—	—	—	—	60139	—	12403	—	—	—	—	—	—	12403
—	250	105	—	102819	4379	41356	—	5332	—	414	1475	—	52956
—	635	—	—	65553	15476	16048	—	92	—	46	5	220	36451
—	534	—	—	8350	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	3894	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	3069	278	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	8254	—	7375	—	—	—	—	—	—	278
—	—	—	—	7260	—	1748	—	—	—	—	—	—	7375
—	—	—	—	7562	557	2585	60	—	—	—	—	—	1748
—	—	—	—	872	2639	92	—	—	—	538	—	575	3844
—	—	—	—	298	—	336	—	302	—	3183	176	47	4044
—	7521	—	1745	48960	9000	7728	882	2500	—	5250	669	7851	33880
6443	8940	105	1745	662676	32958	246510	6274	10861	—	15330	22336	12332	316201

1877 1 GENARIE PÂNĂ LA 31 MAI

SIT			TOTAL	GRANE DIN LOCALITATE							TOTAL	TOTAL general	
Ovăz	Ravison			Grâu	Orz	Porumb	Ovăz	Rapiță	Mei	In			Fasole
—	—	—	116812	—	49510	1831	—	—	7501	—	—	58842	175654
1752	—	—	56150	12901	74	1	280	231	6237	—	—	20903	77053
—	—	—	28632	—	1857	—	—	—	—	—	—	1857	30539
—	—	—	20818	5501	4052	196	—	—	—	—	—	15536	36354
—	—	—	8978	4707	14829	3418	—	—	9823	—	—	32777	41755
—	—	—	3222	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3222
—	—	—	2082	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2082
—	—	—	979	—	—	—	—	—	—	—	—	—	979
—	—	—	—	—	11807	—	—	—	—	—	—	11807	11817
—	—	—	14838	—	4895	—	—	299	2158	—	—	7352	22190
—	—	—	2050	—	—	13	470	99	—	—	—	604	2744
282	222	—	11812	1461	704	32	4136	486	743	529	50	8141	19958
2034	222	—	266423	24120	95145	5882	4837	884	26462	529	50	15790	124332

Grâne Transit frs. 266423
 Grâne din local. 224332
 Total general . . 690755

T A B L O U

de prețurile-curente de mijloc ale principalelor articole de comerț în piața Tulcei în 1876.

M A R F U R I	UNITATEA CUALITAȚILOR		V A L O R I L E		OBSERVAȚII
	Măsurî s'eu greu-tăți d'ale țerei	Măsurî s'eu greu-tăți decimale	In moneda d'a țerei (Lei turcesci)	In franci	
Unt din țără	ocaua	1 kilogram 28	de la 11 la 24 L. t.	de la 2,44 la 5,33	După sezon și calitate
» de Rusia	»	»	de la 12 la 18 » » » »	de la 2,66 la 4	
Bere de Galați	»	»	90 » » » »	20 frc.	
» » Tulcea	vedre	»	70 » » » »	15,55	
Lemne de construcție	în butoie de 4	vasul de 51 kil. 20	de la 636. la 1060 »	de la 141,93 la 235,55	
	»	»	» » » » » » » »	» » » » » » » »	
	»	»	» » » » » » » »	» » » » » » » »	
	»	»	» » » » » » » »	» » » » » » » »	
	»	»	» » » » » » » »	» » » » » » » »	
Luminări	scânduri suta de bucăți	suta de kilograme	» » » » » » » »	» » » » » » » »	Cu ridicata Cu amăruntul
	pachetul de 3 luminări de 4 la 5 luminări	»	» » » » » » » »	» » » » » » » »	
Cafea	ocaua	1 kil. 28	2 1/2 Lei t.	0,55 c.	După calitate
	id.	id.	5 75	1.5	
Iere negre cu ridicata	id.	id.	de la 12,50 la 15,50	de la 2,77 la 3,44	
	» cu amăruntul	id.	de la 20 la 30 L. t.	de la 4,44 la 6,66	
Cleiu de pește	id.	id.	» » » » » » » »	» » » » » » » »	
	id.	id.	» » » » » » » »	» » » » » » » »	
Cereale	chila de Tulcea	1 hectolitr 24	» » » » » » » »	» » » » » » » »	
	Grâu	id.	» » » » » » » »	» » » » » » » »	
	Ovės	id.	» » » » » » » »	» » » » » » » »	
	Porumb	id.	» » » » » » » »	» » » » » » » »	
	Mei	id.	» » » » » » » »	» » » » » » » »	
Orz	id.	id.	» » » » » » » »	» » » » » » » »	

Cereale	{	Sec-ră							
	{	Fasole	id.	42, 50	»	9,44			
Cuic		suta de oca	128	» 15.	»	23,33			
Curele		ocaoa	»	» 3, 25	»	0,72 c.			
Spirt.		vadra de 10 oca	1-kil. 28	» 18 L. t.	»	4 frc.			
Făinuri.		sacul de 100 oca	15 litri	» 55 L. t.	»	12,22			
Fer în drogii		ocaoa	128 kilograme	» la 130 la 180	»	de la 28 fr. 88 c.			Făină din țără fabri-
Tinichea.		lădița	1 kil. 28	» 162	»	» 36 c.			că streină
Brânză din țără	{	ocaoa	1 kil. 28	» la 150 la 160	»	de la 33,33 la 35,55			
	{	cu rid'cata.	»	4 L. t. 15	»	0,92 c.			
	{	cu amărunt.	»	6 » »	»	1,33 c.			
Ghiață.		»	1 28	0,12 c.	»	0,03 c.			
Păcură.	{	de România	1 28	150	»	0,33 c.			
	{	de Rusia.	»	350	»	0,77 c.			
Unt-de-lenn		»	»	7,50	»	1 fr. 66 c.			
Lănuři.	{	»	id.	9,50	»	2 fr. 11			Destinație Rusia
Berbeci bătufi		pe cap	pe cap	10,50	»	2 » 33			și Constantinopol,
Ouș.		dece	»	56,50	»	12 » 55 c.			preț de mișloc
Măsline.		ocaoa	1 kil. 28	2 L. t.	»	0,44 c.			
Petrol.		ocaoa	lădița 32 litre	3 L. t. 25	»	0,72 c.			
Piper.		ocaoa	1 kil. 28	de la 80 la 140 L	»	de la 17,77 la 31,11 c			
Pesce sărat.		cutia de 1300	la 1400 bucăți	11 L.	»	2,44			
Piei de boi.		perechea	»	225 L.	»	50 f.			
» berbeci		»	»	13,50	»	3 »			
» cal.		»	»	de la 40 la 50 L.	»	fr. 8,88 la 12,22			
» capră.		»	»	30	»	6,66			
Blănărie									
Piei de bodârlău.		perechea	perechea	4 p. séú 2 L.	»	0,88 c. séú 0,44 c.			
» berbeci		»	»	25	»	5,55			
» vulpe		»	»	de la 30 la 40 L.	»	de la 6,66 la 8,88			
» lup.		»	»	de la 30 la 60 L.	»	de la 6,66 la 13,33			după mărime

M A R F U R I	UNITATEA CUALITĂȚILOR		V A L O R I L E		OBSERVAȚII
	Măsurî s'eu greu-tăți d'ale țerei	Măsurî s'eu greu-tăți decimale	In monedă d'a țerei (Leî turcescî)	In francî	
Cartofi	suta de oca	kil. 128	3 L.	18.83	
Orez de Italia	ocaoa	1 » 28	2.50	0.66 c.	
» India	»	»	»	55 c.	
Săpun	»	1 kil. 28	de la 3.75 la 6 p	0,83 c. la 1,83	după calitate
Sare ordinară	suta de oca	128 kil.	de la 65 la 80 p.	0,83 c la 17.77	
Zăbăr	ocaoa	1 kil. 28	de la 20 la 100 și 120	4.44 la 22.22	
Geamuri	lădița	lă-dița	de la 90 la 112,50	de la 20 la 25 fr.	
Vin alb	vadra	15 litre	17 p.	3.77 fr	
» roșu	»	»	16 p.	3.55 c.	

T A B L O U

de prețurile-curente de mijloc ale principalelor articole de comerț în piața Tulcea în 1877

M A R F U R I	UNITATEA CUALITĂȚILOR		V A L O R I L E		OBSERVAȚII
	Măsurî s'eu greu-tăți d'ale țerei	Măsurî s'eu greu-tăți decimale	In monedă d'a țerei (Leî turcescî)	In francî	
Unt din țeră	ocaoa	1 kilogram ²⁸ / ₁₀₀₀	de la 13 la 20 p.	fr. 2,60 la 4 fr.	după sezon
» de Rusia	»	»	» 16 la 20 p.	3,20 la 4	id.
Bere de Tulcea	în butoa de 4	în butoa de 51	» 89 la 90 p	fr. 16 la 18 fr.	
» " Galați	vadra	kilogr. 20 gr.	» 100	20 fr.	cumpărată la Galați

Bere de Odessa	vadra	12 kilogramă 80	de la 29 p. 50	5 fr. 91	
Lemne de construcție	îi plute	de 32 bucăți	1500 la 1800 p.	300 fr. la 360	
	» un tren	de 109 bucăți	1200 la 1500 p.	240 la 300 fr.	
Lum. de Hol. { cu ridicata » cu amăruntul	în lădiță	{ " 100 bucăți } mai frumoase }	840 la 1200	fr. 168 la 240	
	pachetul de	9 la 11 kilograme	142 P. 50	28 fr. 50	după calitate
Cafea cu ridicata » amăruntul	oacăo	»	de la 3 p. 50 la 9 p. 60	de la 0 70 la 1.90	
	»	»	6.25	1.25	
Icre negre	»	»	de la 3 p. 50 la 9.50	de la 70 c. la 1.90	
	»	»	de la 15 la 22 p.	de la fr. 3 la 4 40	
Cleii de pește	»	»	18 la 28	» 3 60 la 5 60	
	»	»	24 la 45 p.	» 4 80 la 9.6	
Grâu	chila de	»	83.85 la 114 p.	de la 14.77 la 22.80	
	Tulcea	1 he toli. 48	82.55 la 95 p.	de la 16.47 la 19 f.	
Cereale	Porumb	»	42.20 la 36 50	de 7.30 la 8.44 fr	
	Mei	»	26 40 la 31.65	» 5 28 la 6.33 fr.	
» amăruntul	Orz	»	31 65 la 35.90	» 6.33 la 7.18 fr.	
	Secară.	»	47.50 la 49.60	» 9.50 la 9 92 fr.	cu ridicata
Fasole	»	128 kil.	80 la 110 p.	» 16 la 22 fr.	
	Rapiță	1 hectol. 48	41 p	» fr. 7.77 c.	
Cucic cu ridicata	Tulcea	1 kil. 28	de la 3.50 la 5.50	» 0.70c. la fr. 10	L. T á 103
	oacăo	»	» 4 la 6 p.	» 0.80c. la 1 " 20	
Curele cu ridicata	»	»	de la 20 la 25 p.	» 4 fr. la 5 fr.	
	Spirit.	15 litre	de la 60 la 100 p.	» 12 " » 28 "	cu ridicata
Făină de Rucia	oacăo	1 kil. 28	» 3 la 3.50 p.	» 0 60 f. la 0.70c.	
	» din țără	120 kil.	de la 100 la 16 p.	» 25 fr. la 32 fr.	cu amăruntul
Fer în drugi	oacăo	1 k. 1 28	de la 2 50 la 5.50	» 0.50c. la 1.10c.	cu ridicata
Tinenea	lădița	»	216 p.	» 45 60 la	
Brănză din țără	oacăo	1 kil. 28	0 25 c	05 c.	
Ghiață	»	»	»	»	
Păcură de Romania	vadra	12 kil. 80	de la 30 la 35 p.	de la 6 la 7 fr.	cu ridicata

M A R F U R I	UNITATEA CUALITĂȚILOR		V A L O R I L E		OBSERVAȚII
	Măsurî seû greu- tăți d'ale țerei	Măsurî seû greu- tăți decimale	In monedă d'ale țerei (Leï turcesci)	In franci	
Păcură de România	ocaca	1 28	de la 4 la 4.50	de la 80 c. la 90c.	cu amăruntul după calitate
Unt-de-lemn cu ridicata	id.	id.	de la 7 la 15 p.	» 1.40 la 5 fr.	»
» amăruntul	id.	id.	de la 8 la 20 p.	» 1.60 la 4 fr.	
Lânuri	id.	id.	9 p.	» 1.80	
Berbeci bătuți	perechea	perechea	de 110 la 130 p.	» 22 la 26 fr.	
Onă	dece	dece	de 1.25 la 3.50	» 0.25c. la 0.70	după sezon
Mashine	ocaoa	1 k. 28	de la 2.25 la 5 p.	» 0.45c. la 1 fr.	cu ridicata
»	lădița	id.	de la 5 la 7 p.	» 0.60c. 1.40 f.	cu a-năruntul
Petrol de America	25 oca	id.	de 100 la 160 p.	» 20 fr. la 32	cu ridicata
»	vadra	15 litre	125 la 250	» 23 fr. la 40	cu amăruntul
»	ocaoa	id.	de la 30 la 50 p.	» 6 » la 10 f	cu ridicata
Piper	id.	1 k. 28	» 40 la 60	» 8 » la 12 »	cu amăruntul
»	id.	id.	» 7 P.	» 1.40	cu ridicata
»	100 oca	128 kilogr.	» 11 »	» 2.20	cu amăruntul
Pieșe sărat	»	»	120 la 180 p	» 24 fr. la 36 »	cu calitate ordinară
»	»	»	480 la 600 p	» 96 fr. la 120	cu calitate bună
Pieșe de bou	perechea	perechea	190 la 200 p.	» 38 la 40 fr.	
»	id.	id.	24 la 28 p.	» 4.80 la 5.60c.	
»	cal	»	70 la 100 p.	» 14 la 20 fr.	
»	capră	»	24 la 28 p.	» 4.80 la 5.60	
»	căprioară	»	15 la 16 p.	» 3 la 3.20	
»	iepure	»	1 p. 50	» 0.30 c.	
Blănuři	bucata	bucata	»	»	
Pieșe de bodârlițu	perechea	perechea	de la 7 la 15 p	de la 1.40 la 3 fr.	după dimensiune

Piei de berbec	ducata	de la 20 la 26 p.	de la 4 la 5 20 c.	după calitate
" vulpe	"	22 la 26 p.	4.44 la 5.20	"
" lup	"	30 la 40 p.	6 la 8 fr.	"
Cartofi	100 oca	50 p.	10 fr.	cu ridicata
Orez de Italia	sacu de 100 oca	46 p.	9.20	idem
" India	id.	42 p.	8 fr. 40	cu ridicata
Săpun de Rusia	oca	4.25 la 5 p.	0 85 fr la 1 f.	cu amăruntul
" " creia	o aca	5.50 la 7 p.	0.70c. la 1.20	cu ridicata
" " " "	id.	3 50 la 6 p.	1.60	cu amăruntul
" " " "	id.	8. p.	5.47 la 25.50	cu ridicata
ate ordinară	100 oca	de 27.35 la 127.50	1.40 la 2.20	cu amăruntul
Zahăr.	ocaoa	de la 7 la 11 p.	2.60	după calitate
" " "	id.	13 p.		
Tütün	id.	de la 10 la 200 p.	2 la 40 fr	alb după calitate
Geamuri	id.	" 108 la 180 p.	20 la 36 fr.	și sezon
vin din țără	lădița	" 18 p. la 30 p.	3 60 la 6	roșu după calitate
" " "	vadra	" 19 " 31 p	3.80 la 6 20	și sezon
" " "	"	"		

VERIFICAT
2017

VERIFICAT
2007

CĂRȚI DE LITERATURĂ

din Editura

LIBRARIEI SOCECU & C^{OMP.}

<i>Alexandrescu G. M.</i> Meditații, Elegii, Epistole, Satire și Fabule	Lei 11,75
<i>Alexandri V.</i> Opere complete:	
— Partea întâia. Teatru, 4 volume	Lei 20 —
— Partea a doua, Poesii, 2 volume	" 12 —
— Partea a treia, Proză, 1 volum	" 8 —
— Ostașii noștri. Poesii etc. cu ocaș. resb. cont. Turc	" — 40
<i>Aricescu C. D.</i> Flori de la Tușnad, Poesii	" — 80
<i>Bolidtineanu D.</i> Poesii complete. 2 vol.	" 12 —
" Traianida poemă epică	" 2 50
" Viața lui Mihail Bravul	" 1 —
" Viața lui Ștefan cel mare	" 1 —
" Viața lui Tepeș	" — 85
<i>Boliac.</i> Poesii vechi și noi	" 2 50
<i>Fundescu,</i> Basme, Păcălituri și Ghicitori	" 2 —
<i>Hurmuzachi,</i> Docum. privit. la Ist. Rom. vol. VI.	" 40 —
— — — — — VII.	" 40 —
— Fragm. zur Gesch d. Rumäneu vol. I.	" 8 —
<i>Kremnitz Aite,</i> Rumänische Studien. Eingeleitet und übersetzt	" 5 —
Legende și Basmele Român. de <i>Un culeg. Typograf.</i>	" 2 —
<i>Maiorescu T.</i> Critice	" 5 —
Mica Bibliotecă pentru copii, Basme și Istoriore cu figură mară colorate în 4 ^o seria I.	" 4 —
seria II, III și IV à	" 6 —
<i>Missail G.</i> Epoca lui Vasile Lupul și a lui Matei Bașsarab	" 3 50
<i>Negruzzi C.</i> Opere complete 3 volume	" 15 —
— <i>Iacob.</i> Poesii.	" 2 —
— — Copii după natură	" 3 —
<i>Roques Antoniu.</i> Leçons et modèles de Littérature française, suivis de modèles de Littérature roumaine, augmentés de Légendes, Doines, chants roumains	" 5 —
<i>Spinazola O.</i> Florea Literaturii italiene	" 3 —